

# Miasto 15-minutowe jako miasto odporne

**Dr hab. Paweł Kubicki prof. UJ**  
**Uniwersytet Jagielloński**

# Paryż miasto 15-minutowe



# Cele i założenia

- **Idea nie jest nowa:** od Jane Jacobs poprzez nowy urbanizm po Jana Gehla.
- **Kluczowe:** nowe kontekst i wsparcie polityczne.
- **Założenia:** koncepcja zakłada takie przeorganizowanie przestrzeni miejskiej, aby większość codziennych miejskich spraw można realizować w przestrzeni niewymagającej dłuższych podróży/spacerów niż 15-minut.
- **Cele:** zredukować zanieczyszczenie powietrza generowane nadmiernymi podróżami miejskimi oraz wzmacniać więzi społeczne w obrębie dzielnicy (sąsiedztwa).
- **Początki:** koncepcję miasta 15-minutowego zaprezentował w 2016 roku Carlos Moreno, profesor paryskiej Sorbony oraz doradca mera Paryża.
- **Wsparcie:** spopularyzowana przez mer Paryża Anne Hidalgo, która ideę miasta 15-minutowego uczyniła ważnym elementem swojej kampanii wyborczej w trakcie ubiegania się o reelekcję w 2020.

# Nowe polityki miejskie i odporność miast

- **Nowy kontekst:** w okresie pandemii idea miasta 15-minutowego zyskała ogromną popularności w kontekście dyskusji o odporności miast (resilient city).
- **Odporność miasta:** silne więzi sąsiedzkie i kompaktowość miasta okazały się najlepszą „szczepionką” na pandemię podnoszącą oporność miast.
- **Nowe polityki miejskie:** ideą wpisuje się w ogłoszony przez przewodniczącą Komisji Europejskiej Ursulę von der Leyen „Nowy Ład dla Europy”, określony jako „Nowy Europejski Bauhaus”, co podkreśla jak ważną rolę w odradzaniu się Europy po pandemii odgrywać będą miasta i miejskość.

# Podsumowanie z perspektywy długiego trwania

- Miasto zawsze stanowiło laboratorium zmiany.
- Przykładowo: gruntowana przebudowa tkanki miejskiej Paryża przez barona Haussmanna u progu nowoczesności (1853–1870) przyczyniła się do powstania nowego modelu miasta i nowego typu społeczeństwa.
- Obecnie z dużą dozą prawdopodobieństwa można założyć, że idea miasta 15-minutowego testowana w Paryżu stanie się istotnym impulsem zmiany - dostosowywania się zarówno miast, jaki też społeczeństw do nowej (nieznanej) rzeczywistości.

Dziękuję za uwagę

[pawel.kubicki@uj.edu.pl](mailto:pawel.kubicki@uj.edu.pl)